

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Egy kuriai határozatról.

Azt a dolgot, a miről most írunk, nem örömmel tesszük felszólalás tárgyává.

Egy kuriai határozatról van ugyanis szó, a melyet hírlapírói kötelességünkhez képest kritika tárgyává kell tennünk, pedig tudjuk, hogy a bírói határozatok kritikával kísérése általában odiosus dolog és tisztában vagyunk azzal is, hogy a kir. kuriának a közjogi bíraskodás mezején nem régen kiterjesztett hatásköre, a melyet a törvényhozás épen az ellenzék egy régi kívánságához képest növelt olyan tekintéllyessé, minél sikeresebb functionálása szempontjából szükségképpen feltételezi a tekintély egy olyan fokozatát, a melyre a köznap bírálat csak a legnagyobb óvatossággal, a legéberebb körültekintéssel és a legteljesebb figyelemmel vetheti tekintetét.

Másfelől azonban rossz politikának tartjuk az opportunitás hallgatását, a mely a létező bajok elől struczmadárként fővénybe dugja fejét és hallgatással áll meg azok előtt a kérdések előtt, melyek megoldása beszédet követel.

Épen ezért felmentve érezzük magunkat a hallgatás kötelességének parancsa alól, midőn a kir. kuria egy olyan elvi jelentőségű határozatról veszünk tudomást, a mely nemcsak hogy az objectiv szakkritika próbáját nem állja ki, de egyenesen a befolyásoltság és pedig a pártérdek által való befolyásoltság jellegét viseli magán.

Arról van ugyanis szó, hogy Miskolcz városa központi választmánya, a mely a választók névjegyzékét állítja össze és a mint látszik, nem úgy jár el ebben a tisztében, mint a mi kincses városunk hasonlóvá deputatiója, kihagyott a választók közül nyolczvan és egynéhány vasuti hivatalnokot, a kik hétszáz forintnál kisebb évi jövedelem után adóztattak meg és indokolta ezt a határozatát azzal, hogy miután az államvasut hivatalnokai nem állami hivatalnokok, rájuk nem terjeszthető ki a választási törvény ama rendelkezése, a mely a közhivatalnokokat 500 frtot meghaladó évi jövedelem után választói jogosultsággal ruházza fel, hanemigenis alkalmazandó a magánhivatalnokokra való rendelkezés a mely szerint a választói jogosultság alapját minimum 700 frt évi jövedelem képezi.

A miskolczi központi választmány-nak ezt a határozatát az érdekeltektől vasutasok megfélebezték és a királyi kuria, az ország legmagasabb bírói testülete kimondta, hogy a választói jog tekintetében az államvasut tisztviselői az állami hivatalnokokkal egyenlőknek tekintendők s ehez képest elrendelte a folyamodóknak a választói névjegyzékbe leendő folytatolagos bevételeit.

Mély megütődéssel veszünk tudomást a Curia e határozatáról. Megütődésünk annál nagyobb, mert már rég tapasztalunk a Curia hatáskörébe utalt közjogi bíraskodás téren nyugtalanító jelenségeket, de míg-ezeket eddig csak a pongyola és laza felfogás rovására írjuk fel, e legújabb határozatnál viszont tartóztathatatlannul tör fel keblünkben a gyanu, hogy a Curia választási ügyekben való bíraskodására a pártkormány nyomást gyakorol.

Azt a kérdést ugyanis, hogy állami hivatalnokok-e a vasuti alkalmazottak, már régebben a Curiaval ellenkező felfogás alapján oldatták meg törvényeink. Ott van a köztisztviselők minősítéséről intézkedő 1883 évi I. tcz. között. Ebben a köztisztviselők qualificatiójáyer megállapítást, de egyetlen szó sincs benne az államvasuti tisztviselők minősítéséről, a miről külön szabályok rendelkeznek. Ott van az 1885 IX. tcz. a mely a köztisztviselők nyugdij jogosultságát szabja meg. Am ebben a törvényben ismét nem történik említés az államvasut tisztviselőinek nyugdij jogosultságáról, a mit az államvasuti tisztviselők autonomicus uton keletkezett nyugdij-szabályzata állapít meg. És ott van az 1893 évi IV. tcz. mely fizetési díjosztályokba sorozza az állami tisztviselőket, de nem említi köztük az államvasut hivatalnokait. Mindebből megállapítható pedig a törvényhozásnak az a gyakorlatlan következtetésen érvényesülő felfogása, hogy az államvasut hivatalnokai nem állami hivatalnokok, hanem — mint a közigazgatási bírósági határozat nem régen is kimondotta, — az állam egy magán vállalatának alkalmazottjai.

Honnan veszi hát a Curia abbéli felfogásához az alapot, a melylyel a választói jog tekintetében a vasuti hivatalnokokat az állami tisztviselőkkel egy színvonalra helyezi?

Dr.

Kvótajelentés és delegáció.

Budapest, nov. 20.

A képviselőház holnap, kedden, délelőtt tíz órákor folytatja tanácskozásait. A napirend első pontja a bíráknak és ügyészeknek az igazságügyminiszteriumban való alkalmaztatásáról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása, mely után a Ház a horvát provizorium-javaslatról fog foglalkozni. A napirend harmadik és utolsó pontja esetleges jelentések előterjesztése. E jelentések között van a magyar kvóta-deputáció jelentése az osztrák deputációval való tárgyalásairól.

A jelentést dr. Falk Miksa előadó már elkészítette, de a bizottság holnap délelőtt 11 órákor fogja csak hitelesíteni. Éppen ezért a jelentés előterjesztése az ülés végére van kitűzve. Minthogy Széll Kálmán miniszterelnök csupán a jelentés bemutatására fog szorítkozni.

A képviselőház már a közel jövőben foglalkozni fog a delegációk megalakításával. Az összehívó királyi leirat már legközelebb megjelenik és a parlament szombaton, legkésőbb pedig hétfőn megválasztja a delegáció tagjait.

A delegáció tagjai sorában ezuttal némi változás lesz, a mennyiben az Ugronpárt két helyet kér a maga számára és a néppárt valószínűleg két taggal lesz képviselve a delegációk sorában. Ezzel szemben hiányozni fognak a régi delegátusok közül Széll Kálmán miniszterelnök és Hegedűs Sándor kereskedelemi miniszter.

Nem lesz tagja a bizottságnak továbbá Festetich Andor gr. sem a k. parlamentnek sem tagja, azonkívül az elhunyt Urányi Imre helyett új delegátus lesz választandó. Ellenben valószínűleg részt vesz az idén a delegáció tárgyalásaiban Szilágyi Dezső, a ki mielőtt miniszter és házelnök volt, szintén tagja volt a delegációnak.

A delegáció elnöke az idén a főrendek sorából fogják választani, mivel a tavalyi elnök a képviselőházi delegátusok közül került ki. A magyar delegáció tavalyi tárgyalásait Széll Kálmán miniszterelnök vezette.

Felhívás a magyar nemzethez!

Nemcsak a magyar Helikon, de a világirodalom sem mutat fel oly magasra kiemelkedő költői alakot, a minő báró Eötvös József, a kiben a lángész egységesült az aesthetikussal, a ki születteit főnem volt és Isten-től hivatott népbárat, a kinek az idealizmus élető elemét képezte a gyakorlati reformtörökvésnek.

Mi, a kik fiatal szívvel olvastuk nagy régen Eötvös költői műveit, akkor a gyönyörű ábrándokat bámultuk azokban, most

midőn újra elolvassuk e műveket, megdöbbenünk rajta, hogy ezek az ábrándok mennyi profécziák voltak, a mik csodamódon beteljesültek.

Akkor sirtunk rajtuk, most triumfálva tapsolunk nekik.

Báró Eötvös Józsefnek minden regénye korszerű jelző fenomenalis alkotás volt: a Karthausi, a Falu jegyzője, a Magyarország 1514-ben. Az eszmék gazdagsága, a sziv mély érzelmei elfeledtetik az olvasóval, hogy ezek irányregények; de maga az irány, a kitűzött cél is oly isteni eredetű: a rokon-szeny az elnyomott néposztály, a kitaszított vallásfelekezett iránt; hivatkozás az emberi-ségre a szabadság az egyenlőség igazai végett.

És mindez eszméknél a győzelmét megérte, sőt kivívni segítette az államférfi, a miket mint költő odarajzolt az égre, odavarázsolta a délibábra. A Fata Morgana álmopalotái kővé váltak: a költő megérte saját apothéozisát a nemzeti átalakulás korszakában.

Azért fokozott érdekűek báró Eötvös József művei most, a midőn azokat, mint kivívott győzelmek történeteit olvassuk: *költői szépségeik a mai kor teljes világításában még jobban kiünnek.*

De versenyeznek a költői műveivel politikai munkálatai, a mikben a költő mint ember, mint philosophus, mint hazafi emlékezik ki messze magasra a mindennapiság gőzköréből. Ezeket úgy olvassuk most, mint az evangéliumot.

Báró Eötvös József munkáinak nem szabad hiányozni egy művelt, egy előkelő magyar család asztaláról sem. De el kell azoknak foglalni a maguk helyét annak a néposztálynak a házában is, mely felszabadulását, emberi és hazafiai jogainak megadatását ezen művek hatásának köszönheti. Ha egy gazdának sok az az ár, álljanak össze hárman, négyen; cseréljék ki a műveket. A mely háznak a mestergerendáján báró Eötvös József könyve ott fog állni, arra a házra áldás száll az égből.

Ohajtandó, hogy ne legyen Magyarországon egyetlen társaskör, egyetlen iskola, egyetlen család sem, melynek könyvtárában Eötvös József munkái, föltalálhatók ne legyenek; kívánatosnak tartanók, ha többen abból a csebből is megrendelnék Eötvös József munkáit, hogy azokat szegényebb iskolák könyvtárainak adományozzák.

A nagy költő, mint államférfi, mint a magyar kormány tagja, a lelkiéletének megfelelő munkát végezte: a vallás, a közmivőlódás minisztere volt. Fő gondja volt a néptanítók ügyének emelése. Ez az osztálya a magyar társadalomnak az, melynek hivatása Magyarországot másodsor is meghódítani, s melynek jutalma ezért — az életfogytig tartó szegénység — fogadalom nélkül.

A néptanítók sorsát enyhíteni még holtva után sem szűnt meg a magyar közmivőlódás veszére. Resurrexit. A holt betűk feltámadtak, jótékony meglepet adni a magyar haza mostoháinak.

És ez így történt.

Atyának szelleme megihlette méltó örökösét báró Eötvös Lórándot, a ki e hallha-

lyett vezeklett s ezzel személyével eljött lapját is eltemette örökre.

Kolozsvár egyetlen vendégüljö a Bisi-ni előtt, tengernyi nép közt egy ifju kezébe vevé a lapot, magásra tartva így szónokolt: „Na te Mult és Jelen! Azért, mivel te Multban és Jelenedben az urnak szontét, a szabadságot háborítottad és háborítod és ezért, hogy jövőre nézve reszksess s ha újból álarczot váltanál: éjgen meg tégedet a tűz; éjge meg a te szerkesztőtöd, éjge meg azt, a ki őt évenként két ezer pengővel díjazta; vesszenek mindazok, a kik benned hittek és Pál fordulásában hisznek, vesszen a bürocracia, a melynek te organuma voltál és bizonyosan meg leszel. Amen.”

E nem valami hízelgő bucsuztató után, a lap elégettetett, Szilágyi ablakai bevertek és lapja csakhamar rá megis szűnt, politikailag megsemmisülve vonult vissza a magán életbe. De, mint pártatlan történész, neve ma is tiszteltetlet említtetik.

Konzervatív lappal kísérlet még csak 1876-ben tétetett Kolozsvárt, Asboth János szerkesztésével indult meg az „Ebredés” című lap. Rövid időn rá megbukott, ezt ma itt még sokan tudják és így a komikus tragédiát nem beszéltem el. Több kísérlet konzervatív lapot szerkeszteni Kolozsvárt — nem tétetett ezután.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Fordította: Amica.

I.

Az első pillanattól kezdve, hogy a Vizek királynéja a folyón levitorlázott, a rajta levő utasoknak az a benyomásuk volt, hogy a kapitány és a felesége között valami baj volt. Senki sem tudta, hogy az mi volt,

tatlan nagyság minden munkájának tulajdon-jogát az Eötvös-alapra ruházta át, azzal a jölelki gondoskodással, hogy a teljes kiadás jövedelméből a Budapest és Kolozsvártól felállítandó Tanítók Házában magyar tanítók és professzorok gyermekei — felekezeti és nemzeti különbség nélkül — lehetőleg ingyen élvezzék az internatus minden előnyét.

Megjelennek tehát egyöntetű teljes kiadásban báró Eötvös József összes költeményei, regényei, politikai és bölcselmi munkái, gondolatai és levelei, a mi eddig kinyomtatva nem is voltak, a mi magában véve is nagy, emlékeztető irodalmi esemény. De a mi tartalmilag gazdagabb, kulturánkra nézve pedig szinte korszakosság teszi a teljes kiadás megjelenését: az e vállalat jövedelmének hovaforrása.

Mert ez már teljes diadalát jelenti az Eötvös műveiben elhintet eszméknek. Gyakorlati megvalósulását az ő álmokképeinek. Megértését szédítően mély és tartalmas államfilozófiai gondolatainak. Ebben feltámad a költő és az államférfi, az egyik, hogy újra és újra gyönyörködtesse, a másik, hogy újra cselekedjen.

Kettős célt szolgál így mindenki, aki e nagyszerű munkára előfizet és aláírókat gyűjt. Magának örökké visszatérő lelki gyönyörűséget szerez. másoknak pedig tehetetleneknek, az étellel küzdőknek istápolójává lesz.

Eötvös József eszméit terjeszteni annyit tesz mint a fölvilágosultság világát hirtelen szét a népek millióira. Fölvilágosodott nemzet pedig megelégedett, virágzó és boldog!

Budapest, 1899. november 15-én.

Az „Országos Eötvös-Bizottság”

Báró Eötvös Lóránd ur és családja, mint Eötvös József báró irodalmi hagyatékának örököse, a nagy költő és hazafi művei tulajdonjogát örök időkre az „Eötvös-alap”-ra ruházták át, hogy a kiadás jövedelméből a Budapesti felépült „Tanítók Háza” fenntartassék, és benne magyar tanárok és tanítók főiskolákra járó fiai ingyenes vagy mérsékelt díju ellátásban részesüljenek.

Az ésszkiadás díszes kiadásban nagy nyolczadrét alakban, famentes finom papíron, szép, könnyen olvasható nyomással fog megjelenni, ugyanolyan alakban, papíron és kiállításban, a hogy a Jokai Mór összes műveinek nemzeti diszkiadás megjelenni.

Az ésszkiadás terjedelme kb. 400 iv lesz 20 kötetbe arányosan felosztva.

A köztétel 5—5 kötetet tartalmazó, félénként megjelenő sorozatokban fog történni, összesen 20 kötetben.

Az első sorozat az 1900-ik év tavaszán jelenik meg; azonnal félénként jön egy-egy sorozat, úgy hogy a teljes kiadás 2 év alatt kerül az előfizetők birtokába.

Minden példány első kötetének elején az előfizető neve ki lesz nyomtatva.

Az utolsó kötet Eötvös József b. fény-metszeti arcképét, továbbá 1000 frt pályadíjjal jutalmazandó essay-szerű élet és jellemrajzát, végre az összes előfizetők névsorát fogja tartalmazni.

Az ésszkiadás egy példányának előfi-

senki sem tudott a dologról valami határozott mondani; nem volt igazi pletyka vagy botrány, de az utasok között erősen tartotta magát az a benyomás, hogy a kapitány és a felesége között nem volt minden a maga rendben.

A Vizek királynéja egy Indiába menő első osztályú nagy gőzhajó volt és a kapitány, Hardross Erik, egy képzett és ügyes tengerész. A gőzös tetszett nekem. Roppant gépeivel valóban a vizek királynéjának látszott, melynek a legszilajabb hullámok engedelmessé tartoztak és mintha veszély nem jöhetne közelébe. Az édes meleg napfényben a fedélzetén álva néztem az utasokat, amint a hajóra jöttek. Láttam szőke hajú kis gyermekeket szerető anyákkal és búszke atyákkal; láttam életük legszebb korában levő fiatal embereket, szép leányokat, fiatal asszonyokat és komoly matronákat.

És aztán, még mindig úgy érezve magamat, mint ha álmodnám, láttam a város magas tornyait megaranjózva a napfénytől; láttam a folyó rezgő tükrében visszaverődő fényt; hallottam a tengerészek kiáltását és mindennél világosabban hallottam egy katonabanda zenéjét, mely egy kedvenc népdalunkat játszott. A torkom összeszorult, a mint a zene elhalt a távolban és a város tornyai eltűntek a szemem elől.

Három egész nap telt el, mielőtt az utasok megkezdtek egymást üsmerni és e különös új élethez hozzá szokni.

Eleitől kezdve egyikük sem sokat tördött a kapitánnyal; ő egy magas, barna, kemény arczkifejezésű férfi volt, nagy sötét szemekkel, melyek az izgatottság vagy erős felindulás pillanataiban sajátságos aranyos színt vettek fel. Meg voltam győződve róla, hogy volt valami benne a kreolból és később megtudtam, hogy az anyja egy szép kreol leány volt és az atyja egy Angol.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. November 21.

A konzervatív lapok sorsa Kolozsvárt.

Kétszer volt Kolozsvárt konzervatív irányu lap: a 40-es években és a 70-es években. A 40-es években rendkívüli erős volt Erdélyben a konzervatív párt és így hírlapi organumok is biztos talajon állott a szabad-ságharcz beállt.

A szabadalvó irányzatnak a szószólója az „Erdélyi Híradó” volt, egy tized állott már a lap háta megett, midőn a konzervatív párt is lapra tett szert a „Mult és Jelen” című lapban. Nem az ök programjukkal indult ugyan a lap meg, de minden pártatlanság színelelése mellett is, csakhamar a konzervatívok nyílt organumává lett.

Szerkesztője a kitűnő publicista és tanár Szilágyi Ferencz lett. 1841-ben indult a lap meg. Nagy szolgálatot tett jeles tollával a pártjának, de a közvélemény előtt a lehető legnépszerűrebb férfiu volt. Midőn az 1845-ik év végén közönséget további pártolásra szólította fel, nyíltan bevallotta, hogy „tövises egy konzervatív lap szerkesztőjének pályája, de azért a fegyvert, melylyel eddig kitartom a harczt továbbra is, eddigi meggyőződésemhez rendíthetetlenül hiv maradok.

És valóban hű maradt, dacára a sok zaklatásnak és támadásnak. Oly maré guny-nyal figurázta ki az „Erdélyi Híradó” munkatársait, hogy ezek kénytelenek volt inzul-tálni. És megtörtént azon komikus eset is, hogy Kemény Zsigmond mint a Híradó munkatársa, gyönyörű fejtegetést írt a párbaj ellen, s a végén Szilágyit mégis párbajra hivta ki. Ugyanezt tevő gróf Teleki László is. Ko-

vács Lajos és Szentiváni Mihály jeles tollu írói a Híradónak, bottal rohantak be a Szilágyi lakására, hogy megverjék. A fiatságtól kétszer kapott macska zenét, Majd gunyos iratokat terjesztettek róla a városban.

Már a fejedelemshez kénytelenül folytatni elégtételt, panaszosan említvén, hogy személyes biztonságát csak úgy őrizheti meg, hogy hetekig nem távozik lakásából, s ha kimegy „zsebében terezeroll, kezében törös bottal” jár. De ez elvadult helyzetet ő maga idézte elő, mert a míg az „Erdélyi Híradó” tisztességes hangon vitázott, addig Szilágyi a durvaságig ment nyilatkozataiban, a személyes támadási kultusz tüzé lapjában, sőt még a halottal is gunyolódott lapja.

A most is élő Köváry Lászlót például azzal is támadá, hogy munkáira gyűjt előfizetőket, de könyvet azért nem kapott mindegyik; midőn e gyanusitást Köváry alaposan leczáfolá, nem vett Szilágyi lapja róla tudomást. A korán elhalt Szentiváni Mihály-nak sírkövet állítának barátai. Gunyt tűzött ebből is a lap, a fűt-fát való gunyolással — ír — nagynehezen létesült a sírkő. Kriza János felelt erre, hogy nyilvános gyűjtést nem rendeztek, önként adakoztak néhányan a sírkőre. A Híradó szerkesztője e nyilatkozat alá azt írta, hogy még ök, a szerkesztőség tagjai sem tudtak a gyűjtésről.

Ily harcok közt éré meg Szilágyi Ferencz a beköszöntő 48-diki évét. Márczius harmadikán megtartá történeti nevezetességű beszédét Kossuth a pozsonyi diétán, követelve a parlamentáris kormányrendszert. E beszédre fölkel márczius 13-án a bécsi nép és következett rá a márczius 15-diki esemény Pesten. Kolozsvárt az emberek 19-én kezdetek sugdosni a pesti dolgokról. Magánlevelet kapott egy ifju gróf Pestről s innét tudtak valamit meg. De senki sem mert hitelt adni a levélnek. Végre másnap megérkeztek a pesti lapok és megtudák a valót.

zetési ára fölözt példányért 40 frtban, diszesen bekötött példányért 52 frtban állapított meg.

Az előfizetési összeg heklildhet:

a) Égyszerre 40 trtal (illetve diszkötésű példányért 52 frttal), mely esetben a 20 kötetből álló teljes mű bérmentve fog az előfizetőknek a megjelenés sorrendjében megküldetni.

b) 10—10 frtos felévi részletekben (illetve diszkötésű példányért 13—13 frtos részletekben) olykép, hogy az aláírás alkalmával 1 frt (illetve 13 frt) fizettetik be, míg a fennmaradó 30 frt (illetve 39 frt az I., II. és III. sorozat megküldése alkalmával felévi időközökben utánvételt fog beszerezni, miglen a IV. sorozatot utánvétel nélkül kapják meg a t. cz. előfizetők.

Ebből a nagy nyolczadrét alaku végleges kiadásból csak annyi példány fog nyomtatni, a hány előfizetője lesz. Az előfizetési határidő lezárása után e kiadás többé nem lesz kapható.

A kik ezen Eötvös-kiadásra előfizetnek — a „Tanitok Háza” pártoló tagjaivá válnak és a tags gyűkrol szóló okmányt az első könyvszállítmányukal együtt kapják meg.

A beérkező előfizetéseket a hazailapokban nyilvánosan fogjuk nyugtázni.

Az előfizetési összegek a Belvárosi Takarékpénztár-Részvénytársasághoz (Bpsten, Koronaherczeg-utca 3.) sz. küldendők.

A kolozsvári mentők Budapesten.

Budapest, nov. 21.

Országos kongresszust tartottak a mentők Széll Kálmán miniszterelnök vezetése alatt. Ezen a kongresszuson jelen volt a kolozsvári mentőegyesület képviselője és képviselve volt számos tűzoltó-egylet, mely a mentés humánus missiójával is foglalkozik.

Nem szándékozik a gyűlés lefolyására referálni, mert azt, a maguk sablonja szerint elővégzik a fővárosi lapok. Elég ha felemlitem, hogy volt előértekezet, értekezet és bankette.

E pontozatok között voltak mutatványok és volt mentő gyakorlat.

Mindezekon kívül észleltem egy nagy bajt. Azt t. i., hogy Magyarországnak két egyenrangú orvos egyeteme van és van két *egyenrangú* önkéntes mentő egyesülete. Mégis e két egyesület mindenikének tapasztalatait nem láttam érvényesülni. Nem a mi egyesületünk érdekében említem ezt fel, de e humanus ügy országos fellendítése érdekében. Mert más szemekkel nézik ám a helyzetet a székes főváros szakemberei és más tapasztalatai lehetnek egy országrész vezérvárosa szakférfiainak.

E két különböző ponton szerzett gyakorlati tapasztalat különös kicserélése és felhasználása teremtheti meg a mentési szolgálat hazai viszonyainak megfelelő beállítási módját. Ezt azért tartom szükségesnek felemlíteni, mert az adatokból láttam, hogy fővárosi mentőink sokat érintkeznek *Bécseszel*. A sógorok átömlészteti igyekeztek szokásait; megajándékozták fővárosi mentőegyesületünket kocsival stb. A kolozsvári mentőknek is van saját találmányu kocsija; a néhai igazgató, Pataky Viktor eszelte ki. Nem tudnak róla semmit.

A kolozsvári mentő egyesület mind azon feladatokat megoldására képesítve van, a mire a budapesti.

A kapitányuk egy kitűnő képzettségű tengerész volt. Már évek óta volt a legjobb hajók kapitánya.

Bámulatos volt látni, hogy mily tökéletes bevégzett ügyességgel és könynyűséggel bánt el azzal a szép nagy hajóval, mely oly büszkén járt a hullámok felát.

Az ő arca nem volt kegyetlen. Láttam azt egyszer, midőn a fedélzetén játszó gyermekeket nézte, határozott szelidségbe lágyulni; de olyan arcz volt az, mely mindenkre azt a benyomást tette, hogy ő egy szigorú, hajhatalatlan, szenvedélyes férfi volt. A Kreoloknak minden tüze és szenvedélye benne volt. Az ajkák szilárdak és kemények voltak, a vonások szabályosak, de hideg keménységükben majdnem visszataszítottak voltak. Éreztem, hogy az ő kezében biztos volt az életem, de egy általam szeretett gyermeket nem lettem volna hajlandó az ő szíves-ségére bízni.

Három nap múlva a dolgok rendes folyásukat kezdők felvenni. Azok, kik a tengeri betegségűl szenvedtek — meggyógyultak, az utasok ösmerték egymást és midőn az ebédő asztalnál találkoztunk, megkisértettük kényelmesen érezni magunkat.

Ekkor már a nyílt tengeren voltunk. — A zöld partok, a bíbor dombok, a fehér sziklák rég eltűntek, helyüket a szikrázó, csillogó tenger vize foglalta el, melynek színe mindig változott és terjedelme határlanlank és végtelennek látszott.

Először találkoztunk mindnyájan az obédnél. Az utasok nagyrészenek nevére emlékezem; kitűzőhetetlenül vannak azok az emlékembe véve.

Ott voltak Stánton őrnagy és a felesége két gyermekkel — tökéletes típusai voltak a boldog Angol családnak — az asszony, szelid, szerető és szép; a férfi erős, büszke és bátor. Ott voltak egy fiatal férj és a felesége,

Hiszen gyakorlat vagy tömeges sériüléshez 100 szakember képes kivonulni. Ily tömeges részvét mellett tartott gyakorlatot láttunk is nem egyszer Kolozsvárt. Budapestben real iskolai növendékek végeztek a bekötözési gyakorlatot. Műszaki tekintetben a két egyesület között különbözetet tenni valóban nem lehet. Administratív tekintetben annyi különbség van a kettő között, hogy a kolozsvári mentő egylet mentő orvosai és összes funkcionariusai *díjtalanul*, önkéntes vállalkozásból teljesítik funkciójukat, Budapestben azonban a mentő egylet minden működő orvosa fizetést élvez.

Ezek után felemlítjük, hogy az értekezeteken és kongresszuson a kolozsvári mentőegyesületet egy sorba helyezték a temesvári, szabadkai tűzoltóegyletetekkel kapcsolatban szervezett testületekkel.

Az értekezleten azonban jó benyomást keltett dr. Hevesy Imrének, a kolozsvári mentő egylet igazgatójának és a felszólalása, mely az egylet orvosi szakértőktől, önk. vállalkozás után szervezett voltát s az erdélyi részekben a mentési ügy terjesztésének elvállalását hangsúlyozta. A felszólalót zajosan megjelenezte az egész gyűlés, a mi jele volt annak, hogy az országos gyűlés jó neven veszi, ha a két ország egyesület között a munkafelosztás és nemes vetélkedés érvényesül az eddig elszigetelt működés helyett. Eddig a két egyesület között a jelentések kölcsönös kicserélésén kívül nem volt más összeköttetés. A székesfőváros kevés figyelemre méltatta lelkesedéssel működő kollegáját.

A gyűlés után a vidéki laikus vendégek nézve rendkívül érdekesek voltak ama képek, a miket vetítéssel bemutattak a mik sérültek kötözését, szállítását, kezelését ábrázoltak.

Ezt Kolozsvárt is szükséges volna a közönségnek bemutatni.

A budapesti mentők otthona is érdekes és gazdagon van berendezve.

A közgyűlés után ennek szomszédságába, a real iskola udvarára gyűlt a közönség, a hol dr. Kovács végzetett real iskolai tanulókkal tömeges kötözési és sebesült szállítási gyakorlatot.

A mentő állomáson tíz fogat van és számos koci, vannak egyes és tömeges szállításra berendezett kocsik. Van landauer gummi kerékekkel, belül a beteg ágya gummi labdákon nyugszik. Ez dr. Kresz találmánya. Vannak nyári kocsik, villamos világitásra akkumulátorokkal felszerelt fogatok; ezeknél nagyon praktikusnak egy lámpa a rud végén veti előre sugarait.

Van étek készítésére alkalmas u. n. konyha koci is.

Benn a földszinten és emeleten kényelmes helyiségek vannak. Földszinten biliárdszobában szórakoznak a mentők. Az irodában egy nagy könyv van, melybe beragasztanak minden, a mentő-egyletre tartozó, a lapokban megjelent közleményt. Mellette betegfelvételi könyv.

Odább tanterem van. A mentés munkájára itt oktatják ki az iskolák 7—8 osztályosait s az intelligens osztály előkelősegeit. Leczkét tartanak a mentés munkájából a vasutasoknak, tűzoltóknak, rendőröknek, házmestereknek és az utcazepróknak.

Az iroda falán tábla van. E táblára telefonjelentésekből felírják, mely kórházban a kik mindayajunkat mulattattak, de egymás iránt tanusított egyszerű gyermekes imádásuk által mindyájunknak a szívét megnyerték. Leslie ur és a felesége, a férfi egy szép fiatal Skot, a ki, mint egy gazdag cég képviselője ment ki Kalkuttából.

Leslie Károly nagyon hamar egyike volt a legnépszerűbb jellemeknek a hajón, vidám hangon tudott énekelni, volt valami ellenállhatatlan a nevetésében, az arca mindig derült volt és mosolygó. A felesége Helén, egy szép szőke haja leány volt, a ki a férjén kívül soha sem látszott mást látni, vagy mást hallani.

És volt ott egy szép barna asszony Chaplinné, a ki a gyermekeit helyezte el Angliában az iskolába és szép asszony sötét szemeiben a reá váró bánat árnyéka volt látható. Ott voltak Vaun ur és a felesége. A férfi alacsony, zömök és gömbölyű, aki folytonosan félt a feleségétől. Világos volt, hogy az alsó tagylából emelkedett fel, mert saját magának minden erőfeszítése és feleségének a dühössége daczára nem tudott tisztán beszélni és a grammatikája, a hogy az amerikai mondja, „változatos” volt. A feleségének két nagy aggodalma volt, az egyik az volt, ne hogy meghizzék és a másik nehogy ötöt „közönséges származásának” gondolják.

Az atyjáról mondott történetekkel mulattatott bennünket, a ki „A kormány alatt valami állást foglalt el — és azt hitte, hogy nagyon meg voltunk hatva”.

Ezek voltak a fő személyek és ezen a napon, amint az asztal körül ültünk, mindnyájan érdeklődéssel néztünk egymásra. Ekkor hallottam a kapitányt először a feleségéről beszélni. Végig nézett a hosszú asztalon és szigorú hangon kérdezte az élés mestertől.

(Folytatása következik)

hány ágy áll rendelkezésre. Ez Kolozsvárt is behozható.

Ez állomáson két műtő szoba van és van több beteg szoba. Minden behozott beteg 24 óráig itt részesül ápolásban, azután tovább viszik. Van könyvtár-szobájuk és tanácskozási termük. Több orvoson kívül bennlakása van dr. Kovács főparancsnoknak, Kresz igazgatónak, Aczél parancsnoknak. Van az orvostanhallgatóknak lak- és tanuló szobájuk. Az egyes kórszobákban figyelemreméltó berendezések vannak.

Nevezetes ezek között a **részek szobájuk**. Itt a behozott részeket egészen szakszerűen ápolják. A mint megérkeznek velük, gyomor mosási művelet alá veszik a pacienst. Kitisztítják gyomrából az alkoholt. Azután kádba helyezik a „beteg” megzuhanyozzák, hogy élvezze a hideg fürdő áldásait. E művelet után lefektetik egy pléh nyoszolyára, mely belül hideg vízzel van telítve. E hűvös fekvő helyen alkalma van magához térni s megszabadulván a katzen jammertől is, felfrissülve távozhat szeretetre méltó ápolói köréből.

Több szoba az epileptikusok számára van külön készülékekkel berendezve. Saját-szerű készülékek vannak az elmebetegek számára.

A mentő állomáson külön szobája van a kocsisoknak, szolgálknak stb. Konyhák légszesz kemencékkel fürdő szobák egészítik ki a berendezést.

A bejáratnál az alapító tagok névsora márványtáblára van vésvé.

A nagyteremben az inspectiosok ágya fel van hajlítva s a falhoz van csatolva s így az helyet nem foglal. A többi szobákban az ágy nappalra kanapévá alakítható.

A milleniumi jubileumi körmenet alkalmával volt legtöbb dolguk a mentőknek. E napon 402 esetük volt. Tizenhárom évi fennállásuk alatt egy napjuk volt, midőn fehér zászlót tehettek ki, nem lévén mentés. A mentő tanyán házi gyógytár is van s közelebből ápolónőket is szerződöttenek. Még a korra nézve nincs megállapodás, mert a szigorú orvos mentők inkább a fiatalabb ápolónőkre szavaznak.

A mentő-állomáson nagy szívéllyességgel kalauzolt Szántó Sándor orvostanhallgató, ki szívvvel, lélekkel csüng e humanus intézetben.

Minden látogatónak egy füzetkét is adnak, melyet Kovács Aladár ur állított össze és mely utmutatást nyújt az első segély nyújtáshoz mindenki számára. Ilyen értelemben szeretném én, ha összeállítana valaki a viczinális vasutak számára egy utasítást, a viczinális vasutak intézői számára, alkalmazottaik körében a humanus elvek és követelmények megismerésére, betartására és követésére.

Kuszkó István.

Egyleti élet.

Meghívó. A F. J. tud. egyetem minden polgárát tisztelettel kérem, hogy f. hó 22-én szerdán este 6 órakor ifjúsági közgyűlésre a 2. sz. jogi tanteremben megjelenjen. A gyűlés tárgya: Kor-elők választása után az „Egyetemi betegsegélyező egyesület” alapszabályainak módosítása és az Egyetemi Tanács utján a minisztériumhoz való felterjesztése. A f. é. jun. 13-iki ifjúsági közgyűlés mezbizásából Szabó J. mennyiségt. term. tud. kari hallgató.

IRODALOM.

Az Erdélyi Irodalmi Társaságnak vasárnap e hó 26-án nagyérdéki felővasó ülése lesz. A Társaság érdemes elnöke *Kuun Géza* gr. v. b. titkostonácsos maga fog felolvasást tartani, szólna az *erdélyi tudományos törekvésekről*. Maga ez a tárgy rendkívül érdekes reánk nézve s a felolvasó grof látóköre, mélyreható tárgyalási módja előre biztositlanak arról, hogy a felolvasó ülés közönsége élvezetes essayt hallhat. Az elnökön kívül a Társaság két kiváló tagja *Csengery János* és *Versényi György* költeményeket fognak előadni.

SZINHÁZ.

Dóry Margit kisasszony, ki egy ideig a budapesti Nemzeti Színház tagja volt s a kit Böllöny intendáns a kolozsvári Nemzeti Színházhoz subrettnak szerződtetett, e hó 25-én fog fellépni a *Gésák*-ban, melyben Molly szerepét fogja játszani.

A pestisről.

Ebben a hónapban meghal Trieszthen egy ember, kiről utóbb kiderült, hogy pestis okozta a halálát. Az általános megdöbbenés, melyvel halálának magyarázatát fogadták, tökéletesen indokolja, hogy ezen a helyen mi is foglalkozunk a rejtélyes betegséggel, melynek áldozatul esett.

A pestis olyan fertőző betegség, amelynek főtünete a nyirkmirigyek akut megnagyobbodása és elgenyvedése. Európában magától sohasem lép föl, hanem mindig behurcolás után jut el ide. Némelyek szerint csakis közvetlen érintkezés folytán terjed, egyik beteg megkapja a másiktól: mások szerint nem szükséges az érintkezés, hanem a levegő terjeszti. A legújabb kutatások pedig arra engednek következtetni, hogy mind a két eset szerepel mint tényező a pestis terjesztésében.

Tulajdonképpen oka és elő idézője a Koch által fölfedezett pestis-bacillus, amely épp úgy érintkezés után, mint a levegőn keresztül bejuthat a szervezetbe, tegőtbször a bőrön át. Megkönnyíti a fertőzést a tisztátalanság, a hiányos szellőzés, a zsufolt lakásban való tartózkodás és a rossz táplálkozás. Ily módon magyarázható meg az is, hogy többnyire a szegénység és a nyomor hajlékába fészkelődik be, s ott szedi áldozatát. Évszakok változása és éghajlat nincs lényegesebb befolyással a pestis elfajulására, de igenis elősegíti terjeszkedését a nedvesség. Azért is leginkább őszkor és tavaszkor üti fel a hydráfejt, ritkábban száraz nyári forraság, vagy kemény téli hideg idején. Ilyenkor, ha nem is pusztul el tökéletesen a pestis bacillusa, de sokkal csekélyebb mértékben támadja meg a töle remegő emberiséget.

Lényeges körülmény, hogy a megbetegedésre való hajlandóságot mind olyan körülmény fokozza, amely a szervezetet meggyöngíti. A testi és a szellemi túlerőltetés, valamely a testet erősen megtámadó betegség, a hiányos táplálkozás, a lesoványodás, a vértelenség, a szervi bajok nagyban megkönnyítik a pestisnek gyászos feladatát. Más tekintetben azonban igenis vigasztaló körülmény, hogy aki egyszer átesett a pestis-betegségen, az többé nem kapja meg. A nemi különbségnek és az életkornak nincs különös befolyása a betegség terjeszkedésére, hanem azért mégis azt mutatja a tapasztalás, hogy ötvenedik esztendőjén túl ritkán kapja meg az ember a pestist.

Már most az a kérdés, hogyan lehet védekezni a veszedelmes baj ellen? Első sorban a betegséget megelőző óvintézkedésekkel. Minden állannak kötelessége, hogy elkövesse a töle telhető olyan irányban, hogy polgárai meg legyenek védve a váratlan meglepetéssel szemben. Ez ma sokkal nehezebb, mint régebben, mikor nem volt olyan nagymérvű a világfórgalom és könnyebben lehetett ellenőrizni az érintkezést népek és népek között; de viszont a tudomány is sokkal több móddal és eszközzel rendelkezik a baj fölismérésére és ellensúlyozására. Mihelyt nyomára jutnak, hogy valahol befészkelte magát a pestis, azt a helyet úgy kell körülzární és elkülöníteni, hogy a kóranagy tovább ne terjedhessen. A legkisebb mulasztás és vigyázatlanság halálos vétek ilyenkor, mert sok embernek okozhatja végső veszedelmét. Ahol pedig a pestis már befészkelte magát, ott a lokalizálás mellett arra kell ügyelni, hogy lehetőleg szűkre szabják terjeszkedési föltételeit. Ki kell oktatni a tudatlanokat, hogy aki lakását tisztán tartja, sokat szellőzteti, a maga személyét illetőleg is ügyel a tisztaságra, sokkal csekélyebb mértékben fertőzhető, mint az, ki ezeknek ellenkezőjét cselekszi. Aztán módot kell adni a szegényebb sorsúnak már a magunk érdekében is, hogy a menyynyre a viszonyok lehetővé teszik, jól táplálja magát. Ha pedig a saját személyünket illetőleg fogamatossitjuk az óvó-rendszabályokat, a már említettekön kívül legyen szabály: sgmmiféle túlerőltetés, akár testi, akár szellemi, s mielőtt valami gyöngöcséget éreztünk magunkon, ne várjuk, míg a baj elgyöngítette testi szervezetünket, hanem forduljunk az orvoshoz, ki elejét veszi majd annak, hogy közvetlen uton hozzánk férjen a pestis bacillusa.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 21.

— **Lauri.** Ez a czime uj regényünknek, melynek közlését mai számunkban kezdtük meg. A regényt özv. Sáni Lászlóné (Amica) fordította kiváló gondal.

— **Kolozsvári mentők a pénzügyminiszternél.** A kolozsvári mentőegyesület küldöttsége szombaton nem járulhatott Lukács László pénzügyminiszter elé, mert a miniszter a képviselőházban rendkívül el volt foglalva. E miatt tegnap tiszteltet a miniszternél és mint már említettük, kérte, hogy az egyesületet az államsorsjáték kedvezményeiben részesítetni kegyeskedjék. A pénzügyminiszter igen szívélyesen fogadta a küldötteket és kifejezte, hogy tudomása van arról, mikép a kolozsvári mentőegyesület csakugyan rá van szorulva e támogatásra, a tagok által önzetlenül, teljes odaadással és sikerrel teljesített eddigi működéséről is tudomással bír. A miniszter hangsúlyozta, hogy bár az államsorsjáték kedvezményeiben való részesítésre nagyon sokan jelentkeztek már eddig s a sorrend megállapítása ő Felségének van fenntartva, ő mindent el fog követni abban a tekintetben, hogy a kolozsvári mentőegyesület e kedvezményben mielőbb részesüljön.

A kolozsvári mentők a kongresszus szombati előértekezletén részt vettek, az ezt követő társas-vacsorán azonban *nem jelenetek meg*. A küldöttség, melyet *Haller Károly* dr. miniszteri tanácsos elnök vezetett, a mai vonattal Kolozsvárra visszatért.

— **Nagysáád vagy néni?** Az „Ellenzék” f. é. 262. számában ilyen czimmel

egy rövid közlemény jelent meg, melynek sajtószertü hangján egy kissé megbotránkoztam. Különben arról van szó, hogy törvényesen minő megszólítást használjon a növendék tanítóőjével szemben.

„Kisasszony”, avagy „Néni”, ezek olyan szép megszólítások, hogy jórával, ép érzékű tanítóőnről fel sem tehetők, hogy ezek ellen protestáljon, ám az iskolán kívül, a társadalmi életben bármely megvárhatja azt a címet, melyet bármelyik művelt növel szemben használni szoktunk s hogy ezt minden illetudó, művelt embertől meg is nyeri, ehhez kétség sem férhet. Lehetnek a tanítóőnk között is nem egészen kifogástalanok, mint a társadalom bármely osztályában, de ez nem jogosíthat fel senkit arra, hogy általában a tanítóőnről kicsinyes kifejezéssel beszéljen s őket a lomtárból előszedett „fehérené” s chez hasonló titulusokkal illesse. Nem ezt érdemlik a tanítóőnk, a kik ügyszeretettel, teljes odaadással, minden idejüket feláldozva segítőknek a szülőknök értelmes nőket, jó honleányokat, derék anyákat nevelni. Félre tehat ama czinikus hanggal, azt hiszem elismerés illetheti csak a tanítóőket! Egy tanító kisasszony.

— **Nagy idők tanuja.** Kossuth Lajos testőrségének egyik kolozsvári katonája halt meg Kolozsvárt. Szilágyi József 48—49-es honvéd és Kossuth testőr halt meg Kolozsvárt 80 éves korában, végelgyengülés következtében. Az elhunyt katona szolgálata előtt gr. Mikó Imre szolgálatában volt. A mint kitűtött a szabadságharcz, oda hagyta a grófnál elfoglalt állását és beállt honvédek. Így jutott a Kossuth Lajos testőr csapatába, hol mindaddig szolgált, míg Kossuth Orsovánál elhagyta az országot. Ekkor visszatért Erdélybe s tovább küzdött az étellel, mindaddig, míg előregedett és munka képtelenné vált. Magas, derék szál ember, szép férfi volt, élete virágában. Az elhunytat szerdán d. u. 1/2 3 órakor temetik a kolozsvári szent-Erzsébet aggháztnál.

Temetésén a kolozsvári honvédegylet tagjai is részt vesznek. Az öreg minden hazafias ünnepélyen részt vett. Legutóbb megjelent a m. hó 20-án a kolozsvári vértanuk emlékenél rendezett ünnepen is. Nyugodjék békével.

— **Eljegyzés** a Schandl családban. *Schandl Mihály* államvasuti főfelügyelő és neje, Unger Amélie kiválóan szeretetreméltó bájos leányát Mirzát, a kolozsvári társadalom előkelő köreinek kedvenczét ma délben jegyezte el *Szuper* Zoltán dr., a honvédelmi minisztérium kitűnő képzettségű fogalmazója, *Szuper* Lajos dr., a kir. honvéd főtörzsorvos és neje Miskolczy Lilla derék fia.

— **A Hazai** általános biztosító a t. eddigi erdélyi főnöke *Ferenecz* Dezső ur a változott viszonyok folytán megvált eddigi állásától, s egy bécsi biztosító intézet képviselőjét fogadta el.

— **Biblia órák** tartatnak Péntek este 7-ől fél 9-ig. 21. „Istentől előre kijelentett Reformáció e jelenvaló időkben”. Vasárnap 26. d. u. 3—5-ig „Ki volt Krisztus és mit akart”. Kómáli szőlő-ut. Szele féle palotában.

— **A lánczhid jubileuma.** Tegnap volt felszázados évfordulója a nevezetes eseménynek, hogy a lánczhidat átadták a közfórgalomnak. Az ötven éves hidat ebből az alkalomból szépen felékesítették és a pillérekre és a karfákra a magyar czimret és nemzeti színű zászlókat tűztek ki. Különösen szépen díszítették fel a hidőket. A két őrház közé villamos lámpa fűzőreket helyeztek el, s az őrházak tetején ugyancsak villamos lámpákkal két szám volt kirakva: 1849—1899. A homály beálltával a hidat szokatlanul fényesen kivilágították, a mi az őszi szélben lengő nemzeti zászlókkal igen szép látványt nyújtott.

— **Egy örült rémtette.** Mező-Szilvásról írják, hogy egy Morár Györgye nevű ottani lakós, a ki már régebb idő óta elmháborodott s a kit csak most nemrégi búcsótottak haza Kolozsvárról gyógyultan, pénteken délelőtti dühöngésében egy fejsszéval a felesége fejét öszszévágta, azután egy lepedővel letakarta. Négy gyermek maradt, kik közül a legidősebb 6 éves, ezekre ráparancsolt, hogy neho gy elmondják valakinek, hogy mi történt, mert akkor őket is megöli. Estig nem mozdult ki a házból, a gyermekeket sem eresztette ki. Mikor besötétedett, közébe vette a fejsszét, a gyermekekre rázarta az ajtót s elment. Az eset szombaton ugy délfelé tudódott ki. Egy szomszéd észrevette, hogy a gyermekek az ablaknál sirva integetnek, oda menve a gyermekektől megdudott mindent. A szomszéd hívására többen oda mentek, a lakatot levertek az ajtóról, borzadva látták, hogy az asszony szétzuozott fejfel letakarva ott fekszik a földön.

Csakhamar hire futott az esetnek az egész faluban, a legnagyobb borzadással beszélnek róla. Elindultak keresni a gyilkost, de nem találják sehol, merre ment, hova lett senki sem tudja, senki sem látta, vasárnap délig még nem akadtak rá.

Nagyon tartanak attól, hogy — a mint

a nagyobbik gyermek mondja — fejszével és két nagy bottal ment el s különben is nagy erős ember, haza jöve valakinek még baj okoz. Epen azért örök vannak kirendelve. Szombatról vasárnapra virradó éjjelen a faluban minden háznál égett a lámpa senki le nem fektűdt.

— **Hollaky Arthur és Damokos Andor.** Lapunk olvasói előtt e két név, azt hisszük ismeretes. Hollaky Udvarhelymegye főispánja, Damokos pedig alispánja. Hogy miért irtuk ide e két nevet, megmondjuk. Alig hisszük, hogy legyen Magyarországnak szerencsésebb megyéje ma, mint Udvarhely megye, mely a Bánffy-acra alatt „heccezek megyéje” néven volt ismeretes. Szerencsés Udvarhelymegye, mert két művész férfi áll az élén. Művészek ők, nemcsak a béke csilánksában, de művészek a szó teljes értelmében. Hollaky Arthur szombaton Vajda-Hunyadon ragadta el a közönséget szép zongora játékkal. Damokos Andor pedig szerdán a jótékony nőegyesület estélyén Udvarhelyt aratótapsokat művészi hegedűszólójával Hiszszük, hogy Udvarhelymegyében nemcsak a béke fog tartós lenni, de a művészi élet is, mely bizony eddig nem valami magas fokot állott, fel fog virágozni. Erre enged következtetni az, hogy a megye élén két ilyen zenei virtuosz áll.

— **Szarvas Udvarhelymegyében.** A szarvas Udvarhelymegyében a valódi ritkaságok közé tartozik. Legalább ott nem igen emlékeznek arra, hogy valaha találtak volna. A napokban azonban László Pál a bögözi erdőben fogott egy szarvast, a melyet haza vitt. Azonban a szegény állat nem volt életre való, néhány nap múlva elpusztult. László felboncoltatta az állatot s az orvos a májában néhány sörétet talált. Valószínűleg ez okozta a szegény állatnak vesztét.

— **A székely kamara közgyűlése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1899 nov. 17-én tartotta meg népes teljes ülését. Orvendetes tudásul szolgált, hogy a kereskedelemügyi miniszter a székelyföld meglátogatását a kamarához intézett leiratában jövő tavaszra kilitásba helyezte. Ugyancsak örömeire szolgált a teljes ülésnek, hogy a keresk. miniszter a marosvásárhelyi szabó iparosok számára egészen modern szabász által szabástani tanfolyamot rendeztet, és hogy az ügy már annyira előkészített, hogy a tanfolyam 1900 január 15-én meg is lesz nyitható. Az érdeklődés ezen tanfolyam iránt a szabó iparosok részéről igen nagy. Eddigélé mintegy 46-an jelentkeztek részvételre. Igen jó hatást tett a honvédelmi és közöshadügy, illetve a kereskedelemügyi miniszter azon intézkedése, hogy a székely iparosokat a közszállításokban honvéd és közös hadseregbeli katona bakancsok készítésében részesítette. A honvédségi bakancsokból 345 iparos 5 alkalmi szövethozatban összesen 2400 pár bakancs és könnyű cipő szállításánál bizott meg és hogy a közös hadsereg általi szükségletének szállítására 8 alkalmi szövethozatban 377 iparos vállalkozott, a kiknek a kamara összesen 2970 pár lábbeli kiosztását javasolta.

— **Tűz** volt Marosvásárhelyt 15-én este 6 órakor a Fogház utcában Végh Árpád asztalosnál. Elégett egy istálló és egy sertésöl a benne levő két sertéssel együtt. A tűz gondatlanságból eredt. A kellő időben megjelent tűzoltóságnak sikerült a tűz tovább terjesztését megakadályozni.

— **A hazai ipartestületek** központi bizottsága a következő levelet intézte a kolozsvári ipar testület előjáróságához: A kolozsvári ipartestület tekintetes előjáróságának: A Kolozsvárt, október 14. és 15. napjain megtartott országos ipartestületi gyűlés alkalmával az ipartestület érdemes előjárósága valóságos testvéri szeretettel fogadta a hazai társtestületek kiküldöttjeit és az iparügynek többi jelen volt munkásait. Ez a szeretettel teljes, fényes vendéglátás, bármilyen jól esett és mindnyájunknak, nem lepett meg bennünket, a kik tapasztaltuk a t. előjáróság vezetőinek és tagjainak az országos-gyűlés előkészítése körül kifejtett buzgalmat és határt nem ismerő, önzelen fáradozását. A fáradhatlan igyekezet, valamint a gyűlés folyamán is tanúsított lekötelező figyelmességük és előzetkenységük egyik jelentékeny tényezője volt a kongresszus méltó lefolyásának és mindenképen teljes sikerének.

A központi bizottság elnöksége kellemes kötelességet teljesít, midőn az országos-gyűlés összes tagjainak nevében őszinte köszönetet mond a t. ipartestület előjáróságának és tagjainak a gyűlés előkészítésében és rendezésében kifejtett önzelen tevékenységüket és azért az igaz magyar vendéglátásért, a mely az ott töltött napokat mindnyájunknak kedves emlékei közé avatta. Budapest, 1899. október hó 24-én kiváló tisztelettel Ráth Károly m. p. kir. tanácsos elnök. Gelléri Mór m. p. kir. tanácsos főjegyző.

— **Medvék.** A hirtelen bekövetkezett téji fagy a maczkákat mozgásba hozta. Ugy látszik, hogy a téli szállásra való elvonulás előtt még egyszer részletes körszemjét tartanak, avagy a dislokációs alkalmával adnak egyik a másíknak bucsulátogatást. Az ojtói szorosban egy pár vadást úgyancsak meglephetett, a mikor a riss havon nyomozva, egész csapat medvére bukkant. A konsternáció mindkét részről oly vehemens volt, hogy bántatlanul oszlott szét vadász- és vadcsapat, nem ejtve kárt egyik a másikban.

— **Nagy emberek és az alvász.** A legtöbb nagy emberről dicsérrelt szavakat fölemlíteni, milyen sok időt szentel a munkára és milyen keveset a pihenésre, nevezetesen az alvársra. Későn fekszenek, korán kelnek, hogy minél több időt töltsenek a dolgozó szobájukban, az íróasztaluk mellett. Pedig alapos buvárkodás után kitűnik, hogy ha vannak is nagybíró emberek, akik vagy szorgalomból, vagy pedig mert nem igen tudnak aludni, kevés időt töltenek az ágyuk-

ban, azért épp olyan nagy azoknak a neves férfiaknak a száma is, akik megerőltető szellemi munkájuknál fogva igenis hosszabbabban alusznak, mint az izomerővel dolgozó emberfia. Így például Montaigne, a franczia filozófus maga mondja el, hogy életének a legnagyobb részét átaludta s még öreg korában is nyolcz-kilencz órát is el tudott aludni egyfolytában.

Descartes is, mint Baillet fölemlíti, nagyokat aludt, Kant pedig pontosan tíz órakor fektűdt le és télen-nyáron rendszeren öt órakor keltette fel magát. Schopponhauer rendszeren nyolcz órát aludt, Darwin tizenegyedfél órakor fektűdt le és reggel hét órakor kelt fel. Helmholtzról Du Bois-Reymond beszélt el, hogy nyolcz órai alvársra volt szüksége és ennyit aludt Reymond is.

— **Összerakható fogadó.** Összerakva nem nagyobb, mint egy teher-vaggon, szétszedve, felállítva, ötször-hatszor akkora területet foglal el. Különben amerikai találmány, a legújabb és vándor czirkusztruppoknak való. Így azok soha sem juthatnának zavarba, nem kell drága hotel-számláktól rettegniök, hanem a hol éjszakázni akarnak, szébtömjék a szállítható vendégfogadójukat, felállítják a külső falakat, beillesztik a közfalakat, beállítják a legszükségesebb butorkat a külön kis szobákba, megindítják a vilámlas világítást, szóval egész modern a berendezéstük. Még fürdőszobájuk is van. És mindennek a felállításához csak egy óra kell.

— **A mágneses asztal.** Egy new-yorki butorkereskedőnél egy asztalra bukkantak, amelynek érdekes titka volt. Az asztal teteje először zöld posztóval volt borítva s miután széthasadozott, tűnt ki, milyen furfangos czélra készítették ezt a butoradarót. Az asztal közepében egy husz czentiméter széles fémlapra találtak s a mikor ezt a lapot kiemelték, alatta egy ládácskában dróttal körülcavart mágneszt pillantottak meg, amelynek folytatással drót húzódtott végig az egyik tées asztallábban, a végén kívül egy gombbal. A mágnes villamos batteriával volt összekötve, az asztal egykori gazdája — könnyen kitalálták — csunyan megesalta vendégeit. Ezen kockázott velük, s a kockázknak bizonyos lapjai, amelyekre neki leginkább szüksége volt, szintén fémlapocskákkal voltak ellátva. — A mikor ő vetette a kockát, akkor az asztallábból kiálló gombot megnyomta, mire a mágnes működésbe lépett és magához vonzotta a kockáknek legtöbbet erő lapjait. Ilyen módon sok szép pénzre tett szert az asztal gazdája, s hogy a kis butora végül az ócska butorokkal kereskedő zsibárus kezébe került, ez csak azt bizonyíthatta, hogy annyit nyert össze a furfangos hamisjátékos, hogy már becsültesen is megélhetett a szerzeményből.

Mulatságok.

A kolozsvári polgári dalegyület 1899. évi december hó 2-án (szombaton) a Redoutban táncszal egybekötött jótékonycélu zártkörű dalestélyt rendez.

Egyetemi Köri Estély. Decz. hó 7-én a New-York földszinti éttermében tartandó Köri Estély meghívó a héten bocsátatnak ki. Felkérem ez uton is a rendező urakat, hogy az Egyetemi Körben kitett és a rendezőbizottság névsorát magában foglaló ívet megtekinteni sziveskedjenek, hogy az esetleg kimaradtak nevei pótlólag bevehetők legyenek. Asztalos Kálmán b. elnök.

Gyászrovat.

Sz.-Sebesről írják:

A csak mostanában megalakult ref. egyh. községünk sulyos csapás érte. Egyik oszlopos tagját székely marosvásárhelyi Egyed Kálmán kir. járás bírói, ki a megalakított egyh. közséji létrehozásában oly nagy részt vett f. hó 16-án kisértük örök nyugalomra. Az elhunyt a magyar társadalom közéletének egyik tevékeny tagja volt s a magyar kaszinónak éven át buzgó elnöke. Temetésén nagyszámu tisztelőin és barátain kívül az összes hivatalos testületek részt vettek. A ravatal felett Dr. Elekes Viktor a gyfheherví ev. ref. egyházmegeyében érdemekben gazdag esepere tartott megható gyászbeszédet, a sirnál pedig Weress Sándor s. lélkész bucsuztatta el a kiváló, munkás férfit.

A szomorúság között is jól esett látnunk, hogy az össze terelt nyáj igazi pástort kapott, mert dr. Elekes Viktor esepere nem csak a család meghívása, de saját inicialívájából jelent meg, hogy személyesen megjelenésével kicsiny egyházunk jövő tejlődését, tekintélyét minél inkább emelje.

Közönség köréből.)*

Válasz Jámor táncmesternek.

Az „Ellenzék” pénteki számában Kolozsvárt igen előnyösen ismert Major-táncmester iskolájáról írva, nevezett táncmestert Kolozsvár egyedül szakképzett táncmestereinek neveztük. E kifejezést Jámor kifogásolva, e lap tegnapi nyilteében azt állítja, hogy ő is épen olyan szakképzett táncmester, mint Major, mert ott és épen úgy tanulta a táncztanítást, mint ő. Jámor ural polemiba bocsátkozni nem akarunk, de annyit kijelentünk, hogy az a körülmény, hogy ott és épen úgy tanulta a táncztanítást, mint Major, nem teszi vele egyenlőn képzett táncmesterré, mert manapság a diploma, a diploma számít, szerzte is legyen azt valaki praxis, vagy vizsga után. Nekünk alkalmunk volt a táncmesterek lapjába betekintni, hol minden diplomás tánc-

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

mester neve mellett csillag van, de a Jámor ur neve mellett ezt nem bírtuk megtalálni. Mi arról egyáltalában nem tehetünk, ha a Jámor ur csillaga is a november 18-iki csillaghullással lehullott. Különben nyilteéri cikkében sem találtuk meg neve mellett az „okleveles” jelszót. Kell-e ennél több bizonyíték?

Cziklikiró.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Pestis.

Fiume, nov. 21.

Az osztrák Lloyd „Memphis” nevű gőzöse konstantinápolyi utjáról reggel ide érkezett. A hajón megjelent orvos egy pinzért lázas betegen talált a pestis tünetei között.

A tengerészeti hatóság azonnal elrendelte a hajónak vesztegárba vitelét. Hegedüs miniszternek azonnal táviratilag jelentést küldtek.

Az aradi panama.

N.-Várad, nov. 21.

A nagyváradi kir. tábla ma megkezdte az aradi adóhivatali panama tárgyalását.

Az iratok 4 óriási ládában érkeztek meg Aradról.

Halálos esés.

Pápa, nov. 21.

Antos Géza a 7-ik honvédhuszár-ezred hadnagya, tegnap délután lovaglás közben oly szerencsétlenül esett le, hogy a ló agyontiporta.

Hegedüs és a vasut.

Budapest, nov. 21.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, rendeletet intézett, úgy a m. kir. államvasutak igazgatóságához, mint az alatta álló többi hivatalok vezetőihez, azon felhívással, hogy a kiadások utalványozásánál szigoruan ragaszkodjanak az előirányzathoz, hogy hiteltűlések lehetőleg kerültessenek.

Vilmos császár Angliában.

Portsmouth, nov. 20.

Délelőtt 10 órakor, mikor a Hohenzollern yacht a német császári párral a vasutnál lévő déli hajógyárnál horgonyt vetett, a connaughti herceg üdvölvések mellett a yachtra ment. A német nagykövetségnek néhány hivatalnok is fölzállt a császár hajójára.

Halálozás.

Lipcese, nov. 20.

A Leipziger Tagblatt jelenti, hogy Birch-Hirschfeld dr., az anatomia tanára ma meghalt.

Transzvál.

Berlin, nov. 20.

A Deutsche Warte-nak egy 19-én délu.án 4 óra 25 perczkor Pretóriában kelt és Londonon át érkezett kábel-távirata jelenti: Ma husz vasuti vonat ment Ladysmithba a foglyok elszállítására. Az északi hadtestnek Schalk Burger kommandójával való egyesülése Pietermaritzburg előtt megtörtént, úgy hogy az angol csapatoknak tulnyomó haderő állja útjokat.

Az Oranje folyótól északra összevont angol csapatok hir szerint a jövő hét eleje óta kezdik meg előnyomulásukat Kimberley fölzsabadítására. A burok sz a Kimberleytől nyugatra eső kerekletekben nagy tevékenységet fejtenek ki Tegnap egy dombon elrejtett katonák rálóttek egy rekognoszáló őjrátra.

Tüntetések Csehországban.

Prága, nov. 20.

Pilgramból 16-én este két zsidónál hét ablakot vertek be. A tett elkövetésével egy borbélylegényt gyanúsítanak. Knezsna-Reichenauolt jelentik: 13-én este Bronhradokban a kerületi orvost megdöbálták követel megsebesítették. Több embert följelentettek. Prestben 2-én virradó éjjel három zsidónál 27 ablakot vertek be és 9-én dohánytörsdéről letépték a kétfajú sast. Két ember ellen megtették a följelentést.

Pártértekezletek.

Bpest, nov. 21.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tegnap délután 6 órakor a pártkör helyiségében értekezletet tartott, a melyen Thaly Kálmán elnököl, mivel Kossuth Ferencz elnök ma még nem hagyhatta el a szobát. Az értekezlet a Horvátországgal kötött pénzügyi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslattal foglalkozott, melyet

Komjáthy Béla mint előadó részletesen ismertetett. Az erre megindult eszmecserében résztvettek Tóth János, Thaly Kálmán, Rigó Ferencz és mások, kik különösen utaltak a sok függő kérdésre és az egyezménynek terhes voltára, miért is az értekezlet elhatározta, hogy a javaslatot nem fogadja el. Együttal megbízták Komjáthy Bélát, hogy a párt ezen álláspontját a Házban képviselje. A kongrua-javaslatához az értekezlet vita nélkül hozzájárult.

Budapest, nov. 21.

Az országgyűlési néppárt tegnap délután 5 órakor Molnár János prelátus elnöklete alatt látogatott értekezletet tartott, mely a képviselőház legközelebbi napirendjén álló-ügyekkel foglalkozott. Hosszabb vita után az értekezlet a lelkeszi jövedelem kiegészítéséről szóló törvény végrehajtásához a folyó 1899-iki évre szükséges póthitel engedélyezésére vonatkozó javaslatot nem fogadta el. Az értekezlet foglalkozott azután a pártnak a kvótakérdéssel szemben elfoglalandó álláspontjával, az e feletti tanácskozást azo ban ma nem fejezte be.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 21.

A képviselőház mai ülése iránt nagy érdeklődést tanusítottak a honatyák. A karzat is megtelt hallgató közönséggel.

A horvát provizóriummal szemben Komjáthy Béla hosszasan fejtegette a függetlenségi párt álláspontját.

A javaslatot úgy ő, mint pártja nem fogadhatja el.

Lukács pénzügyminiszter Komjáthynak azt feleli, hogy a javaslat a kvótával nincs összefüggésben.

Egyszerű meghosszabbltása a mostani állapotnak. Ezután általánosságban elfogadta a javaslatot a Ház.

A részleteknél Polonyi Géza szólt fel és szólasra provokálta Cseh Ervin, horvát minisztert.

Cseh Ervin kijelentette, hogy eddigi főispáni működése is dokumentálja magyar érzelmeit. Védi a horvát többséget, kik jó magyarok és jó horvátok. Nem kell mindig a tulzók után itélni.

A horvát minister beszéde után a részleteket is elfogadták.

Most hirtelen nagy vita támadt. Perczel elnök ugyanis azt jelentette, hogy a napirend kivan merítve.

Kiáltások a baloldalon: Hát a kvóta jelentések?

Perczel elnök: Nincs több jelentés.

Bartha Ödön a napirendhez szót kér.

A baloldal zajos helyeslése mellett rámutat a kinyomatott napirendre a melyben a harmadik pont alatt ez foglaltatik:

jelentések.

Mindenki tudja, ugymond, hogy a kvóta jelentéséről van szó, mely ha elmarad, tessék megindokolni.

Hosszantartó zaj.

Polonyi Géza bekítőleg lép fel. Mindenki tudja ugymond, hogy a kvóta-bizottságok új tárgyalást hezdenek.

Jelentse ezt be nyiltan az elnök, s vége lesz az elégedetlenségnek.

Thaly Kálmán közbeszól: ne instruáld az elnökök.

Polonyi: Kérlek én országgyűlési képviselő vagyok, ezélem a béke, nem a zavargás csinalása.

Hosszantartó derültég.

Nyegre László jegyző kijelenti, hogy a mult ülés jegyzőkönyvét ő vezette.

Tallián alelnöktől meg is kérdezte, hogy mifele jelentések azok, melyek a jövő ülésre kitűzettek?

Tallián azt felelte, esetleges jelentések és magam saját inicialívámra tettem azt, hogy jelentések.

Nagy zaj ez hamisítás.

Több felszólalás után az elnök adott felvilágosítást, mire a vihar elcsöndesült.

Elnök proponálja, hogy holnap ne legyen ülés.

Bartha Ödön kérdi, miért ne legyen? Mi akadályja van? Őszinte választ kér Széll miniszterelnöktől.

Széll Kálmán kijelenti, hogy az osztrák kormány újabb kvóta-

bizottsági tárgyalást ajánlott s ezt ők elfogadták.

Felkiáltások: de nagy kegy!

Széll folytatja: Ki merné a felelősséget elvállalni, hogy a kérést megtagadja?

Ha a megegyezés most sem sikerül, csütörtökön beteresztik a kvótabizottság jelentését.

A kvóta.

Budapest, nov. 21.

A magyar kvótabizottság ma ülést tartott, a melyen Széll Kálmán miniszterelnök bejelentette, hogy az osztrák bizottság tegnapi ülésén óhaját fejezte ki újból tárgyalni. A magyar bizottság elfogadta s értesítette az osztrákokat, hogy mielőbb jöjjenek Budapestre.

Az osztrákok holnap reggel Pesten lesznek, s újból megkezdődnek a tanácskozások.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és lapfőmunkács:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

A folyó évi december hó l-én

esedékessé váló

magyar korona járadék

szelvényeket

már a mai naptól

kezdve

teljesen díjmentesen

◀▶ beváltjuk. ▶▶

A 4¹/₂%-os

magyar regále-

kártalanítási

kötvényekhez kiadott szelvény-ívek

utolsó szelvénye

1900 január hó l-én lejárván,

az új szelvény-ívek beszerzését az illető szelvény-utalványok (talonok) beszolgáltatása mellett

jutalékmentesen

— csakis kész kiadásaink felszámításával — készséggel eszközöljük.

Erdélyi bank és

takarékpénztár

részvénytársaság.

Kolozsvár, Főter 34. szám.

1—3.

S á m s o n J a k a b

férfi-szabó üzlete

Kolozsvár, Beltorla-utca 2. sz.

Dr. Farkas Géza megyei főorvos házában.

Nagyrahecsült vevőimnek szives figyelmébe ajánlom a legújabb divatnak megfelelően ujjonnan berendezett és szöveteikkel dusan felszerelt

férfi-szabó üzletemet,

hol a ruhák a legelső külföldi divat szerint úgy bel- mint külföldi szöveteiből a legújtanysabban és legpontosabban készítettnek.

Kérve az eddig tanusított bizalomnak további szives fenntartását, vagyok

kiváló tisztelettel

SÁMSON JAKAB

férfi-szabó.

1—3

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a *Biászi Szállodát Vinkler Jakab* uról átvettem s annak teljhatalmu vezetésével **Pap János** urat biztam meg, ki előzőleg több éven át a decsi vasuti vendéglőben, mint bérlő kiváló sikerrel működött.

Kitünő konyha, tisztán kezelt italok által igyekezem a n. é. közönséget izlését a mai kor igényeinek megfelelően mindenben kielégíteni. Szives pártfogást kérve maradtam

mely tisztelettel

Valkovits Sámuel.

2—2

Hirdetések.

Sz. 9042, 9223—899. tkvi.

1127. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reményik L. és fiai és Heredei Sándorné, Hankovics Sándor és neje Balabás Teréz végrehajtást szenvedő elleni 324 frt 55 kr., 450 frt, 349 frt 50 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. járásbírósa területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a Hankovics Sándor és neje szül. Balabás Teréz nevén felvett kolozsvári 6743. sz. tjkvben A + 2. rdsz. 1489-5. hrsz. egész házastelekre 1800 frt becsértékben, mint ezenen megállapított kikiáltási árban — és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 16. napján délelőtti 10 órákor ezen kir. törvényszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen — a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát középpénzben — vagy az 1881. LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvzikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1899 évi október hó 6. napján.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. írási bíró.

Sz. 8725—899. tkv.

1128. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ványolós Jánosné szül. Ujvári Borbára, Molnár Péter korodi lakos végrehajtást szenvedő elleni 20 frt 60 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár-vidéki kir. járásbírósa területén levő Korod községben és határán fekvő következő ingatlan és birtokjuttalakra és pedig a) A korodi 43. tjkvben A I. 1. rendsz. alatt az 1865. évben elhalt Molnár Juon örökösei Molnár Péter korodi Mészáros Mituné sz. Molnár Mária szamosfalvi, Molnár Vassilika k-monostori, továbbá természetes gyám Molnár Juon aluj Györgye által képviselt Bizsi Ávrám, Mária és Rávika kiskorúak szamosfalvi lakosok nevén álló 70, 71. hr. számú egész házastelekre a végrehajtási törvény 156. §. alkalmazásával 193 forint becsértékben, b) A korodi 45. tjkvben A I. 1.—12. rsz. alatt egy telekvi jóságtestet képező és 1865. év alatt elhalt Molnár Zaharia örökösei, Molnár Pável, Péter és Tótyer nevén álló 26, 27. hrszámú házastelekből és a 368, 517, 517a, 576 577, 793, 877, 1080, 1279, 1291, 1435-1, 1492, 1493, 1616 hrszámú külsőségekből Molnár Péterrel illető egyenlő részből jutaléka 159 frt becsértékben, mint ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte, — s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi december hó 19. napján d. e. 10 órákor Korod községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100/0-át bánatpénzzel középpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1899 évi október hó 2-án.

Csiszár Károly
kir. írási bíró.

Sz. 1439—899.

1129. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. cz. 102. §-a értelmében ezenen közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899 évi 7068. számú végzése következtében dr. Várady Aurél ügyvéd által képviselt Káhnán Nathan Salamon javára Mendelschön Ignác ellen 300 frt és jár. erejéig 1899 évi július hó 4-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 330 frtra becsült következő ingóságok u. m. butor, ágy, fehérnemű nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár városi kir. járásbírósa 1899. évi VI. 991-3. számú végzése folytán 300 frt tőkekövetelés, ennek 1899 június hó 25. napjától járó 6 százaléka kamatai, egyharmad százaléka váltódik és eddig összesen 36 frt 95 kiban bíróság már megállapított költségei erejéig, alperes lakásán lovag-u. 11. sz. leendő eszközölésére 1899 évi november hó 23-án délelőtti 9 órája határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében középpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsárán alól is elfognak adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi november hó 8. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Bor. 1-8 éves homoki ő-sziller vagy fehér asztali bor erőssége és év szerint 100 literenként 24-28-32 frt, finom pecsenye vagy fajtor 30-32 frt.
Ujbor (fajtor) minőség szerint 14-18-18 frt, pecsenye- és fajtor 30-32 frt.
Nagyobb vételnél minta küldeték. A megrendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségű borhoz jutasson, erről jó hírnevem nyújt kezesességet.

Fajtája, háromszor permentozott, jól beérlett, legjellegesebb homoki való fajokban (Körödi, Kadai, Ócsai, Balai, Blau, Kamenka, Múnes f. Furmint, Ezerjó, Pirok és Fehér csaszal) ártatás alá 50-60 cm. hosszúra vágva 8 főtől 7 frtig. — Gyökere (1-3 éves) faj szerint 8 főtől 15 frt, 25 forint vételnél 20 szálalék, 100 főtől 15 szálalék, 150 főtől 20 szálalék engedmény adatik.

Kitűnő piros, fehér és kék fajokban, 6 láb magasán ojtva, 2-3-4-5 éves, igen erős csemete, erőssége szerint 30 krtól 60 krig, 10 frt vételnél 20 szálalék, 25 forintnál 25 szálalék, 50 főtől 30 szálalék, 100 főtől 40 szálalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét úgy a két, mint a többi fajtának egyaránt szeretik; kitűnő pálinka is főzhető belőle. Öregedőn igen jóvelőmőző fának ismerjük. Kár volna hássuk, kertünk, szőlők vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

Rendkívül nagy gyümölcsű fajokban (Konstantinápolyi, Portugáli, v. rias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkívül bőven teremnek. Faja igénytelen, betegség és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendelőim, kik ezer száma ültetik, mert félelkeppen fél a dolgozható. A 2-3-4-5 éves, rendkívül szép és gazdaságos gyökereű fák darabja, erőssége szerint 20 krtól 60 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az eperfa.

[Pándi vagy kőrosi meggy.] Termékenységét előmozdítandó háromszor lott permentozva, s így ha azt folytatónak permentozták, bőven fog teremni. Faja egészséges, gyümölcsét 15 darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanezen az engedmény adatik, mint az eperfa.

A 6-8 láb magas, rendkívül szép gyökere, tala belüli és könnyű törést, 2-3-4-5 éves diófák ára erőssége szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az eperfa.

Diófa. Minden másféle nemes gyümölcsfák, nevezetesen szőlő, körte, alma, szilva, őszai és kajszinbarack, cseresznye, meggy, szőlő gessznye, laponya magas derekú és törpe

állásukban, — erőssége szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók. 2-3-4-5 éves életkorú példányokban, azok kora és erőssége szerint 2-3-4-5-10-15 krajcar árban.

Kiselejtezt nemes ojtványok erőssége szerint 5 forint 65 krajcártól 19 forintig ezekenként.

Mindenféle vadonok Kitűnő és tartós anyagból rendkívül sellárdan készült horek (sarsabok), szőlő ültető vasak, továbbá körte fűrészek, ollók, görbe szemző és ojtó kések, esenfalak, jelle és ojtó kenőcs igen olcsó árak mellett rendelkezésre meg.

Kerti eszközök. Ár- és névjegyzéket küld: **Unghváry László, föld-, szőlő- és iskola-birtokos Ceglédre.**

1076. 3—3.

Az 1895 évi ciroi s az 1896 évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodokban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 peroc alatt megszüntet. Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktárak Budapest: **Török József** ur gyógyszerzetében, Király-utca 12. és dr. **Fgger A.** ur gyógyszerzetében, Váci-körut 7. szám. Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerzetében, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesítenek!

Ugyszintén Kolozsvárt dr. Hincz György, Wolff János, dr. Czece Dénes, Valentini Hugó, Székely Miklós gyógyszerész uraknál, Burger Frigyes, droguista. Deésen Kracsinger Hugó gyógyszerésznél. Székely-Udvarhelyen Solymossy János gyógyszerésznél. Székely-Keresztúron Baumgartner Károly gyógyszerésznél.

1013. 12—20.

Specialista SÉRV-KÖTŐK.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legelőkeltebb ezen nemben, nem csúszik, nem gyakorol kellenetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak

egyoldalu 6 frt
kétoldalu 12 frt

Gyáramba (alapított 1878) készülnek ezenkívül: mulábak. műkezek, járó és nyújtógepek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer); orthopadiai fűzők, haskötők, görccsérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. orvos sebészeti, mű-és kötő-szer-gyáros.
Budapest, IV. Korona-herceg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
1098. 2—16.

Sárga János ékszerész és óras Kolozsvárt,
Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

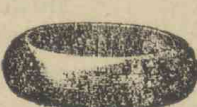
Készít ékszereket a legszebb kivitelben.
Nagy raktár a legujabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, acél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új áruval becsérél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

1122. 2—100.

18 karatos finom arany jeggyűrűk.

SCHUSTER EMIL

norinbergi diszmű- és vadászkelékek, sport és játékaru nagy raktára

Kolozsvárt,

Főtér, gróf Rhédey-palota „New-York“ szállodával szemben.

Kizárólagos raktár: dániai iramszarvas bőrkabátokból szőrmével vagy flannellel bélelve.

Valódi Loden uti-kabátok.

Valódi Loden vadász-kabátok szőrmével vagy flannellel bélelve.

Valódi iramszarvasbőr- és Loden vadász sapkák.

Valódi angol kesztyűk bőrből és szövettől bélelve és béleletlen.

Valódi amerikai és halina csizmák.

Valódi amerikai és orosz gummi sárczipők férfiak, nők és gyermekek részére.

Valódi amerikai és orosz hó czipők férfiak és nők részére.

Gummi és nemez csizmák.

Kizá ólagos raktár: **H. Pipper (Lüttich) féle serétes vadász fegyverekből 35 frittól 135 frittig.**

Sauer & Schon (Suhl) féle Express- és drilling golyós fegyverekből 100

forinttól 220 forintig.

Flóbert fegyverek és mindenféle revolverek, töltények, folytatások, golyók és serétek, vadász táskák, székek, muffok, fej és lábszár védők, harisnyák, bőr és loden gamaschnik, fegyver szijjak és állványok, töltő és tisztító kellékek. Hát zsákok, rövid és hosszú fegyver-tokok bőrből és vászonból.

Legjobb minőségű solingeni vivó kardok, pengék és vitörök, vivó kesztyűk, mangetták és maszkok.

Utí bőrdöndők, láda Cofferek, kézi és nyakba aggató táskák, koei takarók és utí nessesairek.

Sikerült

nekem **női confectiot**, börgallérokat a legfinomabb kivitelben, férfi-szöveteket és fehérnemüket csodálatos olcsó árban beszerezni!!

Ennélfogva ezen olcsóságot a n.é. közönséggel is akarom élveztetni.

Főtér, dr. Hintz-patika mellett.

Tisztelettel

1126. 2—3.

BAUMZWEIG E.
áruház-tulajdonos.

A NAGY KRACH!!

New-York és Londonban nem kimélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstáru gyár indítva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En felvagyok hatalmasza ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 krért** küldöm a következő tárgyakat:

- 9 darab finomabb asztali kést, val. angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst vellt, egy drbból,
- 6 darab amerikai szab. ezüst evőkanalat,
- 12 darab amerikai szab. ezüst kávékanalat,
- 1 darab amerikai szab. ezüst levestörő,
- 1 darab amerikai szab. ezüst tejmerő,
- 2 darab amerikai szab. ezüst tojás-serleget,
- 6 darab angol Viktória-tálcát,
- 2 darab igen hatásos gyertyatartót,
- 1 darab teaszűrőt,
- 1 darab finom czukorszűrőt,

44 darab összesen csak 6 frt 60 kr.

Ezen **44** tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Hozzá tisztító por 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színét 25 esztendeig is megtartja, a miért jótállok. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik a pénzt visszaadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyedül csak

HIRSCHBERG A.-nál

a szabadalmazott amerikai ezüstgyárak kiviteli áruházában kapható

Bécs, II., Rembrandt-strasse 19/K. Telefon 7114.

Szétküldés utánvétel, vagy az összeg előzetes beklődése ellenében

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém.)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből:

„Megkaptam a küldeményt és megvagyok elégedve, kérek újabb egy küldeményt 6 frt 60 krért. — Kolozsvár, Bánffy báróné.
A küldeményt megkaptam, nagyon megfiet. Gaád, 1898 szept. Chotek-G. C. grné.
A készletet megkaptam, igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. — Budapest, I. Fő-utca 7. Paikert Alois dr. cs. és kir.katonai-orvos stb. stb.“

